

Stambuk proti Německu, rozsudek ze dne 17. 10. 2002

Stěžovatel: Stambuk

Žalovaný stát: Německo

Číslo stížnosti: 37928/97

Datum: 17.10.2002

Článek Úmluvy: čl. 10

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: nezbytný v demokratické společnosti/přiměřenost/rovnováha mezi dotčenými zájmy, ochrana práv a svobod jiných, ochrana života a zdraví, svoboda projevu/sdělovací prostředky

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

17. října 2002

VĚC STAMBUK

(Rozsudek ve věci Stambuk versus Německo)

Evropský soud pro lidská práva-Třetí sekce (dále jen „Soud“), zasedající jako Senát, který tvořili soudci I. Cabral Barreto, předseda, G. Ress, L. Caflisch, P. Küris, R. Türmen, H.S. Greveová a K. Traja, jakož i V. Berger, tajemník sekce, po uzavřené poradě, která se konala 22. listopadu 2001 a 26. září 2002, vynesl posledně uvedeného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případu předcházela stížnost (č. 37928/97) proti Spolkové republice Německo, předložená Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle znění dřívějšího článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) německým občanem panem Miro Stambukem (dále jen „stěžovatel“) dne 30. srpna 1997.
2. Německá vláda (dále jen „Vláda“) byla zastoupena panem K. Stoltenbergem, ministerským radou. Stěžovatel byl zastoupen panem M. Kleine-Kosakem, advokátem vykonávajícím praxi ve Freiburgu.
3. Stěžovatel tvrdil, že disciplinární sankce použité proti němu za spolupráci na novinovém článku týkajícím se náplně jeho práce porušily jeho právo na svobodu projevu, zaručené článkem 10 Úmluvy.
4. Stížnost byla předána Soudu dne 1. listopadu 1998, když nabyl platnosti Protokol č. 11 Úmluvy (článek 5 § 2 Protokolu č. 11).
5. Stížnost byla přidělena Čtvrté sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu).

6. K 1. listopadu 2001 změnil Soud složení svých sekcí (ustanovení 25 § 1 Jednacího řádu Soudu). Příklad byl přidělen nově složené Třetí sekci.
7. Rozhodnutím ze dne 22. listopadu 2001 prohlásil Soud stížnost za oprávněnou.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatel se narodil roku 1943 a žije v Blaubeurenu.
3. Dne 25. října 1995 udělil Okresní disciplinární soud pro praktické lékaře stěžovateli, očnímu lékaři, pokutu ve výši 2000 německých marek (DEM) za porušení zákazu reklamy podle relevantních ustanovení Pravidel profesionálního chování praktických lékařů badensko-württemberské lékařské komory a Zákona o lékařských komorách.
4. V jejich smyslu zjistil disciplinární soud, že stěžovatel vykonával lékařské zákroky pomocí laserové techniky. V domě, v němž se nacházely jeho ordinace, provozovala stěžovatelova manželka laserové kosmetické centrum. V květnu 1994 novinářka ze Schwäbische Zeitung slečna K. navštívila po předchozí domluvě stěžovatele v jeho ordinaci a hovořila s ním na téma jeho nové laserové operační techniky. Mimoto byl stěžovatel vyfotografován na svém pracovním místě. Dne 26. září byl ve zmíněných novinách zveřejněn článek podepsaný slečnou K. s titulkem „Rohovka pod palbou – laser navrácí dokonalý zrak. V Blaubeurenu je už po tři roky používána fotorelaxativní keratotomie – operační rizika jsou nízká-náklady jsou zčásti hrazeny pojišťovnami.“ V článku bylo mimo jiné uvedeno, že stěžovatel podle vlastního tvrzení operoval pomocí laserové techniky již více než 400 pacientů se špatným zrakem, že v žádném z případů nebyla nutná následovná korektivní opatření a že úspěšnost zákroku je stoprocentní. Článek dále obsahuje stěžovatelův výrok, že dlouhodobý úspěch každého zákroku závisí na zkušenosti daného lékaře a na výběru pacientů. Článek byl doplněn fotografií o rozměru 12×9 cm zobrazující stěžovatele, jak ukazuje na monitor svého počítače. Fotografie byla doplněna komentářem: „Při „mappingu“ vidí Dr. Miro Stambuk na obrazovce svého počítače, zda pacient může být operován pomocí laseru.“
5. Disciplinární soud došel k závěru, že stěžovatel svým chováním porušil oddíl 25 odst. 2 a oddíl 27 Pravidel profesionálního chování praktických lékařů (viz níže odst. 20). V souladu s oddílem 25 odst. 2 by praktický lékař neměl povolit publikaci článků týkajících se jeho profesionálních aktivit, doplněných obrázkem, uvádějících jeho jméno a fotografii a majících reklamní charakter. V souladu s oddílem 27 je spolupráce praktického lékaře na tvorbě publikací informačního charakteru pro tiskové médium přípustná pouze tehdy, omezují-li se tyto publikace na objektivní informace a nejsou-li osoba ani činnost praktického lékaře prezentovány formou reklamy. V případě rozhovorů pro tisk se od praktického lékaře požaduje chování v souladu s pravidlem „objektivní odpovědnosti“.
6. Podle výroku soudu nerespektoval stěžovatel tato pravidla, když v článku zdůraznil skutečnost, že léčil více než 400 pacientů se stoprocentním úspěchem. Údajně tím směřoval ke zdůraznění výjimečnosti vlastní osoby. Toto bylo potvrzeno jeho poznámkou o vlastní profesionální zkušenosti. Stejně tak se za povolenou hranici objektivní informace nachází velká fotografie, na níž je stěžovatel zobrazen v lékařském plášti před svým počítačem, která spolu s textem zdůrazňujícím stěžovatelovy profesionální schopnosti měla za cíl prezentovat stěžovatele jako zvláště zkušeného lékaře. Stěžovatel měl jednat s reportérkou o objektivním charakteru článku a o velikosti fotografie tak, aby byly v souladu se zákazem reklamy.
7. Odvolací disciplinární soud pro praktické lékaře ve Stuttgartu zamítl dne 15. června 1996 stěžovatelovo odvolání. Odvolací soud potvrdil skutečnosti zjištěné okresním soudem a jejich právní zdůvodění.
8. Odvolací soud zvážil zvláště zákaz spolupráce s tiskem za podmínky, že publikované materiály mají reklamní charakter, a to za uplatnění oddílu 25 odst. 1 Pravidel profesionálního chování praktických lékařů, zakazujícího inzerci. Žádné méně restriktivní opatření nebylo k dispozici.

Znění článku mohlo být prostředkem k zakrytí jeho reklamního charakteru, čímž by se dal obejít zákaz inzerce.

9. S ohledem na okolnosti rozhovoru a celkové pojetí článku zvážil odvolací soud i skutečnost, že stěžovatel nejen umožnil zveřejnění článku, jehož obsah je více než pouhou objektivní informací o určité operační technice, ale že úmyslně jednal tak, aby vyzdvihl svou vlastní osobu. Odvolací soud dále stanovil, že s ohledem na zájmy stěžovatelových kolegů je zákaz inzerce významější než stěžovatelovo právo na svobodu projevu.

16, Dne 7. května 1997 Spolkový ústavní soud zamítl stěžovatelovu ústavní stížnost. Rozhodnutí bylo vyhlášeno dne 22. května 1997.

1. Relevantní vnitrostátní právo
2. Ve Spolkové republice Německo je lékařská profese řízena zčásti spolkovým právem a zčásti zemským právem. Hlavní pravidla vztahující se k tomuto případu se nacházejí ve Spolkovém zákoně o praktických lékařech z roku 1953 ve verzi ze dne 16. dubna 1987 (s dodatky z let 1988, 1990, 1992 a 1993), badensko-württemberském zemském zákonu upravujícím činnost lékařských komor ze dne 16. března 1995 (s dodatky z let 1999 a 2000) a v Pravidlech profesionálního chování praktických lékařů badensko-württemberské lékařské komory ve verzi ze dne 23. února 1994, doplněné v září 1996 (v platnosti v době projednávání případu).
3. V souladu s oddílem 1 Spolkového zákona o praktických lékařech se má lékař starat o zdraví každého jedince a společenství jakožto celku; vykonává svobodnou profesi, nikoliv obchod nebo podnikání.
4. Lékaři činní v Baden-Württembergu zároveň tvoří Lékařskou komoru Baden-Württemberku, veřejnoprávní spolek (oddíly 1, 2 a 7 badensko-württemberského zákona o lékařských komorách). Funkce Lékařské komory zahrnují obranu zájmu jejích členů a dohled nad plněním jejich profesionálních povinností (oddíl 4 cit. zákona). Komora přijímá dekrety zahrnující mimo jiné Pravidla profesionálního chování praktického lékaře (oddíl 9 cit. zákona).
5. Profesionální komunikaci upravují Pravidla profesionálního chování praktických lékařů Lékařské komory Baden-Württembergu, platná v době projednávání případu v následujícím znění:

Oddíl 25

(1) Provozovateli lékařské praxe není dovoleno inzerovat vlastní služby nebo služby jiných provozovatelů lékařské praxe. Neměl by dovolit takovou činnost nebo k ní nabádat jiné ...

(2) Provozovatel lékařské praxe nemá dovolit zveřejňování zpráv nebo článků doplněných fotografiemi či obrázky s reklamním charakterem týkajících se jeho profesionální činnosti, uvádějících jeho jméno, obsahujících jeho fotografii nebo udávajících jeho adresu.

Oddíl 27

Lékařské publikace nebo spolupráce na publikacích informačního charakteru pro tisk, rozhlas nebo televizi jsou dovoleny za podmínky, že se tyto publikace nebo spolupráce praktického lékaře omezí na objektivní informaci a ani praktický lékař sám ani jeho činnost nebudou prezentovány ve formě reklamy. V takových případech musí praktický lékař respektovat pravidlo „odpovědné objektivity“. Totéž platí pro veřejné přednášky na lékařská témata.

21. Oddíly 55 až 69 badensko-württemberského zákona o lékařských komorách upravují disciplinární pravomoci komor. V souladu s oddílem 55 odst. 1 a 2 mohou členové těchto komor čelit disciplinárním opatřením za profesionálně nedůstojné chování, tj. za chování urážející jejich profesionální povinnosti jakožto členů dané komory. V souladu s oddílem 58

mohou být v disciplinárních soudních řízeních uděleny následující disciplinární sankce: varování, důtka, pokuta do 100 000 DEM, ztráta členství v orgánech komory a v dalších zastupitelských orgánech nebo výborech podřízených jednotek po dobu nepřevyšující pět let, ztráta práva volit a být volen do lakových orgánů po dobu nepřevyšující pět let. Disciplinární řízení jsou v prvním stupni předložena okresnímu disciplinárnímu soudu (oddíl 60); proti rozhodnutí okresního disciplinárního soudu je možno odvolat se, toto odvolání musí být předloženo disciplinárnímu odvolacímu soudu (oddíl 61).

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 10 Úmluvy
2. S odvoláním na článek 10 Úmluvy stěžovatel tvrdí, že disciplinární sankce uvalené Okresním disciplinárním soudem pro praktické lékaře v Tübingenu v roce 1995 a potvrzené odvolacím soudem byly v rozporu s jeho právem na svobodu projevu, zaručeným článkem 10 Úmluvy, kde se uvádí:

„1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společností.

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.“
3. Existence zasahování do práv stěžovatele
4. Obě strany v soudním řízení souhlasily, že disciplinární sankce uvalené na stěžovatele se nacházejí ve střetu s výkonem jeho práva na svobodu projevu. Soud nevidí důvod k opačnému zjištění.
5. Ospravedlnění zasahování
6. Zasahování do práva stěžovatele na svobodu projevu není v rozporu s článkem 10, jen pokud je „právně podloženo“, směřuje k naplnění jednoho či více „oprávněných cílů“ zmíněných odstavcem 2 článku 10 a je „nutným v demokratické společnosti“ pro dosažení takových cílů.
7. „Právně podloženo“
8. Vláda předložila názor, že takový střet je zákonem předepsán, konkrétně v oddílech 25 a 27 Pravidel profesionálního chování praktických lékařů Lékařské komory Baden-Württembergu a v oddílech 55 a 58 badensko-württemberského zákona o lékařských komorách pro praktické lékaře (viz výše odst. 20 a 21). Stěžovatel nevyjádřil svůj názor k tomuto bodu
9. Soud poznamenal, že tato právní opatření, jež určují pravidla profesionálního chování pro praktické lékaře a stanovují disciplinární tresty za porušení profesionálních povinností, byla aplikována Okresním disciplinárním soudem pro praktické lékaře v Tübingenu a Disciplinárním odvolacím soudem pro praktické lékaře ve Stuttgartu. V krátkosti - zmiňovaný střet je právně podložen.
10. „Oprávněný cíl“
11. Stěžovatel sice přijal skutečnost, že zákaz inzerce může sledovat oprávněný cíl ochrany zdraví, předložil však také názor, že takový zákaz není přijatelný, pokud slouží výlučně k ochraně konkurence.
12. Vláda uvedla, že disciplinární opatření uvalená na stěžovatele sloužila k ochraně veřejného zdraví a práv ostatních. Z jejího pohledu je praktický lékař především ostatním zodpovědný za péči o zdraví jedinců. Jeho činnost proto není slučitelná s inzercí, typickým nástrojem pro

vytváření zisku. Podle názoru Vlády je třeba vyhnout se komercializaci lékařské profese, aby nebyla ohrožena ochrana pacientů a jejich zdraví. Rozhodnutí v předloženém případě se zakládalo na obecných cílech zdravotnické politiky. Ochrana zájmů konkurence byla v rozhodování odvolacího soudu jen vedlejším prvkem.

13. Soud zjistil, že se disciplinární soudy odvolávaly na požadavek objektivitu při informování veřejnosti o způsobech léčení a vytýkaly stěžovateli vyzdvihování vlastní osoby. Jak výslovně stanovil odvolací soud, jejich hlavní starostí přitom byly zájmy stěžovatelových kolegů – praktických lékařů, tj. práva jiných, což je legitimní cíl (viz rozsudek Barthold v. Německo ze dne 25. března 1985, Serie A č. 90, str. 23, § 51).
14. Soud dále poznamenal, že praktičtí lékaři mají při výkonu svého svobodného povolání pečovat o zdraví každého jedince a společnosti jakožto celku (oddíl 1 odst. 1 Spolkového zákona o praktických lékařech – viz výše odst. č. 18). Relevantní zemské zákony byly určeny k ochraně „zdraví“ (v tomto případě se jedná o badensko-württemberský zemský zákon o lékařských komorách a Pravidla profesionálního chování praktických lékařů stanovující zvláštní charakter profesionálního chování a pozice praktického lékaře). Toto zjištění je relevantní pro zvážení potřeby disciplinárního opatření.
15. Soud proto vyjádřil své uspokojení nad zjištěním, že střet mezi stěžovatelovým právem na svobodu projevu a rozhodnutím disciplinárního soudu byl motivován legitimními cíli.
16. „Nezbytné v demokratické společnosti“

(a) Argumenty stran před soudem

(i) Stěžovatel

32. Stěžovatel tvrdil, že zasahování do jeho práv nesplňuje požadavky „nezbytnosti“. Podle jeho názoru relevantní ustanovení Pravidel profesionálního chování praktických lékařů byla interpretována restriktivně. Praktickým lékařům by neměla být zakazována inzerce informačního charakteru, týkající se záležitostí důležitých pro pacienty a přinášející transparentnost do lékařských služeb. V případě nových léčebných metod považuje stěžovatel informování veřejnosti za zvláště důležité.
33. Stěžovatel zpochybnil nutnost disciplinárního trestu za to, že spolupracoval na nebo dovolil publikování článku v tisku. Praktický lékař nemá příležitost ovlivnit obsah článků v tisku a nemůže se od něj očekávat, že si vyhradí právo na ověření obsahu článků.
34. Mimoto stěžovatel prohlásil, že co se týče zmiňovaného článku, měl jeho reklamní efekt druhořadou povahu. Uvedení míry úspěšnosti nemůže být kritizováno, jelikož nebylo nepravdivé. Dále na něj nemůže být svalována vina za to, že byla zveřejněna fotografie, na níž je oblečen ve svém lékařském plášti.

(ii) Vláda

35. Vláda trvala na stanovisku, že disciplinární soudy rozhodly po zjištění konkrétních okolností případu správně a že stěžovatel porušil zákaz inzerce. Stěžovateli nebyla odepřena možnost veřejně se vyjadřovat k problému fotoreaktivní keratotomie. Disciplinární trest nebyl uvalen s ohledem na článek jakožto celek, nýbrž s ohledem na jeho specifické prvky mající příliš reklamní charakter. Stěžovatel překročil hranice tolerovatelné objektivní informace, když vyzdvihoval svou vlastní osobu. Fotografie, zvláště pak o takové velikosti, neposkytla čtenáři žádnou dodatečnou faktickou informaci. Byla spíše míněna jako prostředek k upoutání pozornosti čtenáře, když ukazovala stěžovatele v jeho lékařském plášti a tím vyjadřovala názor, že zákrok popsáný v článku lze čtenáři doporučit. Mimoto nebylo udání míry úspěšnosti objektivní informací, jelikož úspěch léčby závisel na individuální diagnóze a na spolupráci s daným pacientem. V době významné pro případ nebyla ještě metoda fotoreaktivní keratotomie obecně uznanou.

36. Podle názoru Vlády může být zákaz inzerce efektivní jen pod podmínkou, že bude praktickému lékaři také zakázáno, aby povolil jiným osobám dělat reklamu jeho službám. Za podmínek relevantních pro předložený případ se dalo od stěžovatele očekávat, že si vyhradí právo ověřit text a provedení daného článku.
37. Vláda dále došla k názoru, že s ohledem na spíše nízkou pokutu udělenou stěžovateli nemůže být trest považován za nepřiměřený.

(b) Soudní zjištění

(i) Obecné principy

38. Vykonáváje kontrolní jurisdikci, musí Soud nahlížet zasahování do práv stěžovatele ve světle případu jakožto celku, včetně obsahu inkriminovaného novinového článku a jeho obecného kontextu. Zvláště musí určit, zda zásah disciplinárních soudů je v poměru ke stanoveným legitimním cílům a zda jsou důvody uvedené státními institucemi k jeho ospravedlnění opodstatněné a dostačující (viz *the Sunday Times /č. 1/ v. Spojené království*, rozsudek ze dne 26. dubna 1979, Serie A č. 30, str. 38, § 62). Soud se dále musí ujistit, že se státní instituce držely principů, které jsou v souladu se zásadami stanovenými článkem 10. a že podložily své rozhodnutí relevantními skutečnostmi.
39. Soud upomenul na skutečnost, že prostřednictvím reklamy se občan dozvídá o charakteristikách služeb a produktů jemu nabízených. Nicméně mohou existovat jistá omezení, zvláště za účelem znemožnit nerovnou soutěž a nepravdivou nebo klamavou reklamu. V některých případech může být omezena i pravdivá reklama a zveřejňování objektivních informací tak, aby byl zajištěn respekt vůči právům ostatních, nebo kvůli zvláštním okolnostem, vlastním některým obchodním aktivitám nebo profesím. Každé takové omezení však musí být přísně zkoumáno Soudem, který musí zvážit charakter každé z námitek předkládaných proti dané reklamě; Soud musí nahlížet uložený trest ve světle případu jakožto celku (viz rozsudek *Casado Coca1 v. Španělsko* ze dne 24. února 1994. Serie A č. 285-A, str. 20, § 51).
40. V případě advokátů vysvětluje Soud obvyklá omezení vztahující se na chování členů Advokátní komory jejich klíčovou pozicí zprostředkovatelů mezi veřejností a soudy v systému výkonu spravedlnosti (viz rozsudek *Schöpfer v. Švýcarsko* ze dne 20. května 1998, Zpráva o rozsudcích a rozhodnutích 1998-III, str. 1052, § 29 s odvoláním na výše zmíněný rozsudek *Casado Coca v. Španělsko*, str. 21, § 54 a jako současný případ *Nikula v. Finsko*, č. 3161 1/96, § 45, ze dne 22. března 2002). Vzhledem k širokému rozsahu regulací a změn, k nimž dochází v členských státech Rady Evropy, jsou místní orgány komor a místní soudy díky přímému a trvalému kontaktu s daným prostředím v lepší pozici než mezinárodní soud a v daném momentě tak mohou lépe určit, jak má být zajištěna správná rovnováha mezi zainteresovanými stranami (viz rozsudek *Casado Coca* zmíněný výše, str. 21, § 54-55). Ve zvažované oblasti však neexistují zvláštní okolnosti jako například nedostatek společných východisek mezi členskými státy ohledně zásad týkajících se projednávaného problému nebo potřeba větší tolerance pro různorodost morálních koncepcí (viz. výše zmíněný případ *Nikula v. Finsko*, § 10), které by odůvodňovaly udělení srovnatelně širokého pole rozhodování státním orgánům.
41. Co se týče praktických lékařů, může být jejich profesionální povinnost „pečovat o zdraví každého jedince a společenství jakožto celku“ vysvětlením pro podobná omezení uvalená na jejich chování, včetně pravidel upravujících jejich veřejné vystupování nebo účast na veřejných vystoupeních týkajících se profesionálních problémů. Je třeba najít rovnováhu mezi těmito pravidly a legitimním zájmem veřejnosti na přístupu k informacím a zároveň stanovit lakové hranice, aby byla zachována funkčnost lékařské profese jakožto celku. Pravidla by neměla být vykládána tak, aby z nich pro praktické lékaře vyplývala povinnost kontrolovat obsah tištěných publikací.
42. Dalším podstatným faktorem ovlivňujícím zjištění Soudu v tomto ohledu je důležitá funkce

tisku v demokratické společnosti. Úkolem tisku je distribuce informací a myšlenek ke všem tématům nacházejícím se ve sféře veřejného zájmu, a to způsobem, který je v souladu s jeho povinnostmi a zodpovědností (viz rozsudek *Jersild v. Dánsko* ze dne 23. září 1994, Serie A č. 298. str. 23, § 31. rozsudek *De Haes a Gijssels v. Belgie* ze 24. února 1997. Zpráva o rozsudcích a rozhodnutích 1997-1, str. 233-34, § 37 a *Bladet Tromso a Stensaas v. Norsko /GC/*. č. 21980/93, § 59, ECHR 1999-III).

(ii) Uplatnění výše zmíněných principů u tohoto případu

43. Soud zjistil, že v disciplinárním řízení byla stěžovateli, očnímu lékaři, udělena pokuta ve výši 2000 DEM za poskytnutí rozhovoru na téma jeho laserové operační techniky, který byl posléze zveřejněn v článku v místním tisku spolu s fotografií, na níž byl stěžovatel zobrazen ve své ordinaci. Disciplinární soud došel k závěru, že obsah článku se nacházel za hranicí objektivní informace, a proto se jednalo o nepovolenou reklamu, zakázanou Pravidly profesionálního chování praktických lékařů Lékařské komory Baden-Württembergu.
44. Německé disciplinární soudy vytknuly stěžovateli překročení limitu objektivní informace. Berouce v úvahu jisté formulace v rozhovoru, zvláště odkaz na stoprocentní úspěšnost, a způsob, jakým byla jeho osoba prezentována na velké fotografii, došly soudy k názoru, že stěžovatel zamýšlel zdůraznit výjimečnost své vlastní osoby.
45. Soud je toho názoru, že tyto důvody samy o sobě jsou podstatné. Zbývá zjistit, zda jsou dostatečné k ospravedlnění disciplinárního trestu uděleného stěžovateli.
46. Soud je toho názoru, že článek se týkal nové laserové operační techniky, jež měla zlepšit špatný zrak pacientů, a informoval tak veřejnost o záležitosti nacházející se v oblasti veřejného zájmu. K rozhovoru se stěžovatelem dala podnět novinářka, která pak později zmíněný rozhovor zveřejnila v místních novinách, a to za použití jazyka a způsobu ztvárnění určených k informování široké veřejnosti.
47. Zmíněný článek obsahoval celkově vyvážený popis specifické operační techniky, který nutně obsahoval údaje o rizicích a úspěšnosti. Německé soudy nezjistily, že by stěžovatelova vyjádření v tomto smyslu, a jak byla zveřejněna v článku, byla chybná nebo zavádějící čtenáře, co se týče potřebnosti nebo doporučitelnosti takového zásahu. Stanovení míry úspěšnosti se jasně vztahovalo ke stěžovatelově vlastní zkušenosti v minulosti, což je podstatným prvkem při prezentaci nové operační techniky. Mimoto, tato informace byla v nadpisu článku doplněna údajem, že operační riziko je nízké.
48. Z pohledu Soudu nemůže být doplnění článku ve všeobecně zaměřeném tisku o fotografií zobrazující stěžovatele v jeho odborném prostředí nahlíženo jako dostatečně závažné pro to, aby se jednalo o zakázanou neobjektivní informaci nebo zavádějící reklamu. Ve skutečnosti byla fotografie úzce spojena s obsahem článku a její význam tak nemůže být zredukován na pouhou reklamu.
49. Soud je toho mínění, že není možné oddělit od článku jakožto celku onu část, týkající se stěžovatelovy úspěšnosti při aplikaci této operační techniky, a doplňující fotografii a ospravedlňoval tak užití disciplinárních sankcí za porušení profesionálních povinností. Článek mohl mít s ohledem na stěžovatelovu osobu a činnost reklamní efekt, ale vzhledem k hlavnímu obsahu článku se tento efekt ukázal jako druhořadý (viz výše citovaný rozsudek ve věci *Barthold v. Německo* str. 26, § 58).
50. S ohledem k okolnostem případu není striktní výklad zákazu reklamy v lékařské profesi a požadované objektivní informace ze strany německých disciplinárních soudů slučitelný se svobodou slova. Vzhledem k těmto okolnostem není nutné zkoumat argument Vlády, že stěžovatel by si měl z principu vyhradit právo na schválení obsahu článku ještě před jeho zveřejněním.
51. Soud dále dodal, že udělení pokuty, i když na nižší hranici sankční stupnice, není v kontextu svobodného povolání a s ohledem na rozsah možných pokut zanedbatelným disciplinárním

trestem.

52. Soud proto shledal, že zasahování do práv stěžovatele nedosáhlo spravedlivé rovnováhy mezi zájmy, jež byly ve hře, totiž mezi ochranou zdraví a zájmů ostatních praktických lékařů a stěžovatelovým právem na svobodu projevu a velmi důležitou rolí tisku.
53. Za těchto okolností nebylo zasahování do práv stěžovatele uměřené k legitimním cílům a tím pádem nebylo nezbytné v „demokratické společnosti“ pro „ochranu zdraví“ a „ochranu práv ostatních“.
54. Shrnutí - došlo k porušení článku 10 Úmluvy.
55. Aplikace článku 41 Úmluvy
56. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

56. Stěžovatelův zástupce požadoval navrácení finančních prostředků, které musel stěžovatel vynaložit ve vnitrostátních soudních procesech.
57. Soud upomíná na skutečnost, že žádosti o spravedlivé zadostiučinění musí být podloženy nezávislým svědectvím. Ustanovení 60 § 2 Jednacího řádu určuje, že: „...mají být předloženy rozepsané položky všech žádostí spolu s podstatnými doklady a potvrzeními, jinak může Senát žádost celou nebo její část zamítnout.“
58. V tomto případě je stěžovatelova žádost formulována obecně a nebyla upřesněna ani doplněna relevantní dokumentací.
59. Soud nevidí důvod ke zkoumání otázky spravedlivého zadostiučinění ze své vlastní vůle (viz, mutatis mutandis, rozsudek Nasri v. Francie ze dne 13. července 1995, Serie A č. 320-B, str. 26, §49).
60. Soud proto zamítá žádost o kompenzaci.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Potvrzuje, že byl porušen článek 10 Úmluvy.
2. Zamítá stěžovatelovu žádost o spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a oznámeno písemně dne 17. října 2002 v souladu s ustanovením 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Vincent BERGER

tajemník

Ireneu Cabral BARRETO

Předseda

1) Viz výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu - přílohový sešit 1/1995. Rozhodnutí ES o stížnosti č. 15450/89, str. 41.